

Przedmiot: Teorie kultury

Prowadzący: dr Tarzycjusz Buliński

Liczba godzin: 30

Semestr: letni

Cel zajęć:

1. Zaznajomienie z głównymi nurtami humanistyki i nauk społecznych oraz koncepcjami kultury powstałymi w ich obrębie
2. Wprowadzenie do wybranych zagadnień współczesnych teorii kultury
3. Doskonalenie umiejętności syntezy i analizy tekstu
4. Doskonalenie umiejętności prowadzenia wystąpień ustnych.

Sposób zaliczenia przedmiotu:

1. Egzamin pisemny
2. Wystąpienie w parach na zadane tematy (w trakcie zajęć, 20 min.)

Formy oceniania:

1. Egzamin końcowy: 60%
2. Wystąpienie w parach: 40%

Treść zajęć:

1. Mapa teorii kultury w humanistyce i naukach społecznych
  - a. Antropologia a inne dyscypliny
  - b. Paradygmaty w socjologii
  - c. Paradygmaty w historiozofii
  - d. Paradygmaty w psychologii
  - e. Dyscypliny hybrydalne: *cultural studies*, *literacy studies*, *studia postkolonialne*, *gender studiem*, *visual studiem*
2. Psychoanaliza
  - a. Koncepcja Z. Freuda
  - b. Koncepcja Erika Erikson
3. Postmodernizm i poststrukturalizm
  - a. Teksty do wystąpień w parach
    - Koncepcja wiedzy i władzy wg Foucault
M. Foucault, *Nadzorować i karać* (fragm.)
M. Foucault, *Historia szaleństwa w dobie klasycyzmu* (fragm.)
    - O kreacji antropologa w tekście
J. Clifford, *Kłopoty z kulturą*, 2000, rozdz. 3, O etnograficznej autokracji: Malinowski i Conrad + M. Mokrzan, *Tropy, figury, perswazje*, rozdz. 1 o sposobie pisania Malinowskiego
    - Krytyka postmodernizmu
ogólna: E. Gellner, *Postmodernizm, rozum i religia*, 1997 + albo E. Nycz, *Niewdzięczne rysowanie mapy* 1999, albo A. Sokal, J. Sockal, *Modne bzdury*, 2004
w antropologii: M. Lubaś, *Rozum i etnografia*, 2003 (fragm.)
4. Szkoła Annales i mikrohistorie

- a. Teksty do wystąpień w parach
  - N. Z. Davis, powrót Martina Guerre
  - E. Le Roy Ladurie, Montaillou, wioska heretyków
  - C. Ginzburg, Ser i robaki

- 5. Neodarwinizm
  - a. Teksty do wystąpień w parach
    - Kultura jako mechanizm adaptacyjny
      - O. Wilson, O naturze ludzkiej 1988 (wybrany rozdz.)
    - Kognitywna koncepcja religii
      - P. Boyer, I człowiek stworzył bogów, 2009 (fragm.)
      - S. Atran, Ewolucyjny krajobraz religii, 2013, rozdz. 8, 9

- 6. Badanie kultury popularnej
  - a. Teksty do wystąpień w parach
    - J. Fiske, Zrozumieć kulturę popularną (fragm.)
    - Z. Melosik, Tożsamość ciało i władza (fragm.)
    - Teksty związane ze studiami nad wizualnością (do wyboru)

- 7. Tożsamość współczesna. globalizacja i konsumpcjonizm
  - a. Tożsamości, studia kulturowe, globalizacja i konsumpcjonizm (wykład)
  - b. Teksty do wystąpień w parach
    - Podróże i ruch
      - J. Urry, Sieci społeczne, podróże i rozmowy, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
      - J. Urry, Żyjąc za kółkiem, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
    - Internet
      - J. Slevin, Internet i formy związków ludzkich, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
    - Konsumpcja
      - V. Zelizer, Przeznaczenie pieniądza, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
      - M. Douglas, W obronie zakupów, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
      - C. Campbell, Zakupy, spędzanie wolnego czasu i wojna płci, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
    - Nowy rodzaj związków międzyludzkich
      - M. Evans, Czym jest uczucie zwane miłością?, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
      - L. Jamieson, Od rodziny do intymności, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009
      - P. Stein, Próba zrozumienia życia singli, w: P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska (red.), Socjologia codzienności, 2009

Literatura podstawowa:

- A. Eliott, Współczesna teoria społeczna, 2011
- C. Barker, Studia kulturowe. Teoria i praktyka, 2005

D. Strinati, Wprowadzenie do kultury popularnej, 1998

B. Dąbek-Ostrowska (red.), Nauka o komunikowaniu. Podstawowe orientacje teoretyczne, 2001

Literatura pomocnicza:

A. Barnard, Antropologia, 2006

J. Turner, Struktura teorii socjologicznych, 2004

Q. Skinner (red.), Powrót wielkiej teorii w naukach humanistycznych, 1998

W. Mackiewicz, Filozofia współczesna w zarysie, 1996

D. Bachmann-Medic, Cultural turns. Nowe kierunki w naukach o kulturze, 2012

A. Mattelart, M. Mattelart, Teorie komunikacji, 2001

G. Ritzer, Klasyczna teoria socjologiczna, 2004